BAŞYAZI

Sermaye büyürse şirketler büyür, **şirketler büyürse Türkiye büyür**

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı
Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (Eurochambres) Başkan Yardımcısı
İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve
Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) Yönetim Kurulu Üyesi
baskanlik@tobb.org.tr

Borsanın değeriyle milli geliri oranladığımızda dünya ortalaması aşağı yukarı 1'e denk geliyor. Türkiye'de bu oran üçte bir nispetinde. Yani borsamız üç kat büyüme potansiyeline sahip. Firmalarımız halka açılarak 500 milyar dolarlık kaynağa ulaşabilir. Sermaye büyürse, şirketler büyür, şirketler büyürse Türkiye büyür. Hep birlikte kazanırız.

Son dönemde ekonominin kurumsal altyapını güçlendirecek önemli bir adım, Borsa İstanbul'un (BİST) hayata geçirilmesi oldu. Sermaye piyasalarının tek çatı altında toplanması hem finansal piyasaların hem de enstrümanların büyüyüp gelişmesine destek olacaktır.

Zira ekonomide gösterdiğimiz olumlu performansın benzerini sermaye piyasalarında da göstermemiz gerekiyor. Sermaye yetersizliği sorununu çözmek zorundayız. Sadece şirketlerin sorunu gibi gözüken bu sıkıntı, esasında Türkiye ekonomisinin genel sorunu. Elimizdeki varlıkları sermayeye dönüştüremediğimiz için hem tasarruf sahiplerimiz kaybediyor hem mali piyasamızı büyütemiyor hem de şirketlerimize büyümeleri için gerekli finansman imkânlarını sağlayamıyoruz.

Yeterli büyüklüğe ulaşamayan şirketlerimiz artan rekabet karşısında kaybediyor. Sonuçta ülkemiz kaybediyor. Bakın bugün müthiş bir gayrimenkul stokumuz var ama pek çoğu tapusuz. Ekonomik sisteme dâhil değil. Dünyanın en büyük altın stoklarından birine sahibiz. Ama bunları yastıkaltında tuttuğumuzdan ülkemiz ekonomisine pek bir faydası olmuyor.

Bir başka önemli sıkıntımız kurumsallaşamamak. Japonya'da 500 yıllık şirketler var. Avrupa'da 200 yıllık, 300 yıllık şirketler var. Fakat Türkiye'de 100 yıl önce üretim varken maalesef 100 yıllık şirket çok az. Niye? Kurumsallaşamadığımız için. Eğer büyük emek vererek kurduğunuz, büyüttüğünüz şirketlerinizin, adınızı yaşatmasını, çocuklarınıza, torunlarınıza kalmasını istiyorsanız, kurumsallaşmayı sağlamak zorundayız.

Kurumsallaşmanın ve ortaklık kültürünün geliştiği bir ülkede ekonomi daha sağlamdır. Kayıt dışı ekonominin azaldığı, şirketlerin şeffaflaştığı bir ortamdaysa demokrasinin kalitesi artar. Güçlü ekonomi ve kaliteli demokrasinin olmasını istiyorsak, kayıtlı, şeffaf ve hesap verir bir sistem kurmalıyız.

Halka açılma kurumsallaşma yolunda önemli bir adım olacaktır. Bugün dünyaya baktığımızda şirketlerin %80'i birinci nesilde son buluyor. İkinci nesilde neredeyse %16'sı son buluyor. %5'e yakını ancak üçüncü nesle kalabiliyor. Bunlar da kurumsallaşan şirketler. Çoğu da halka açık şirketler. Halka açılmamış ancak kurumsallaşmış şirketler de var. Ama onların işi daha zor ve bu yüzden sayıları az. Dolayısıyla halka açılmaya biraz da bu gözle bakmak lazım. Bu aslında sosyal bir sorumluluk oluyor. Yaratmış olduğunuz değerleri sürdürülebilir kılmak için milli servetin geleceğini garantiye almak gerekiyor.

Şirketler halka açıldıktan sonra hisse senetlerini teminat göstererek daha kolay kredi kullanabiliyor. Halka arz edilen hisse senetlerinin organize bir pazarda, istenilen zamanda gerçek arz ve talebe göre oluşan fiyatlardan şeffaflık içerisinde alınıp satılmasını sağlayarak hisse senetlerine likidite kazandırılıyor. Halka açılan şirketin itibarı ve tanınırlıkları artar.

Türkiye'de bankacılığın finans sektöründeki ağırlığı %85 civarında. Risklerin düzgün yönetimi açısından finansal yükün tek bir noktada bu kadar yoğunlaşması da sakıncalı olabilir. Dolayısıyla finansal çeşitliliğin sağlanması ve bu kapsamda sermaye piyasalarının gelişmesi finansal istikrarı da olumlu etkiler.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) bürokrasiyi azaltıcı, süreçleri kolaylaştırıcı düzenlemelerinin olumlu etkilerini son dönemlerde yaşadık. SPK'ya yapılan halka arz başvurularındaki artış, bürokrasinin bir adım atması halinde reel sektörden hızla karşılık bulacağının somut bir örneği. SPK'nın kira sertifikalarının ihracı ve sukuk gibi yeni düzenlemeleri, başta Körfez sermayesi olmak üzere küresel sermayenin ülkemize daha kolay gelmesini sağlayacaktır. BİST'in de aynı şekilde kendi ücretlendirmelerinde yapacağı indirimin halka açılmaları daha da teşvik edeceğine inanıyoruz.

Sermaye piyasalarını büyütme hedefine ulaşılması için bir katkı da Maliye'den bekleniyor. Halka açılmanın teşviki amacıyla halka açık şirketlerdeki kâr payları, halka açık olmayan şirketlere göre daha düşük vergilendirilmeli. Böylece, hem halka açılma hem de kayıtlı ekonomi daha cazip kılınır.

Türk özel sektörü olarak şirketlerimizi ve ülkemizi büyütmek istiyoruz. Bunun yolu da, kalbe daha fazla kan pompalamaktan, yani şirketlerin sermaye yapısının güçlendirilmesinden geçiyor. Türkiye'de 240 bin üretim tesisi, yaklaşık 1,3 milyon kayıtlı firmamız var. Ama halka açık sadece 300 kadar şirketimiz bulunuyor. Ülkemizin en büyük 500 sanayi kuruluşunun sadece beşte biri halka açılmış durumda. Bu da bizim ayıbımız oluyor.

Borsanın değeriyle milli geliri oranladığımızda dünya ortalaması aşağı yukarı 1'e denk geliyor. Türkiye'de bu oran üçte bir nispetinde. Yani borsamız üç kat büyüme potansiyeline sahip. Firmalarımız halka açılarak 500 milyar dolarlık kaynağa ulaşabilir. Sermaye büyürse, şirketler büyür, şirketler büyürse Türkiye büyür. Hep birlikte kazanırız.